

[Strona Główna](#) > ... > [Postępowanie Sądowe](#) > [Sprawy Cywilne](#) > [Terminy Proceduralne](#) > Portugal

Terminy proceduralne

Autor treści:

European Judicial Network
(in civil and commercial
matters)

 Portugalia

1 Jakie rodzaje terminów wyróżnia się w postępowaniu cywilnym?

Terminy procesowe mogą być zawite (*perentório*), co oznacza, że ich upływ skutkuje wygaśnięciem prawa do dokonania czynności, lub odraczające (*dilatatório*) – takie terminy odraczają do określonej chwili możliwość dokonania czynności lub rozpoczęcie biegu innego terminu.

Kwestie związane z terminami procesowymi regulują przepisy art. 138–143 kodeksu postępowania cywilnego.

Bieg terminów procesowych, w tym terminów sądowych, oblicza się zgodnie z art. 278, 279 i 296 kodeksu cywilnego.

Jeżeli chodzi o terminy w sprawach cywilnych, ich długość i skutki prawne regulują przepisy art. 296–333 kodeksu cywilnego.

W szczególności terminy przedawnienia (*prazos de prescrição*) i terminy prekluzyjne (*prazos de caducidade*) są uregulowane odpowiednio w art. 300–327 i 328–333 kodeksu cywilnego.

2 Wykaz różnych dni uznawanych za dni wolne od pracy na podstawie rozporządzenia (EWG, Euratom) nr 1182/71 z dnia 3 czerwca 1971 r.

Aby spełnić ten wymóg, Portugalia zgłosiła Komisji Europejskiej następujące dni ustawowo wolne od pracy:

1 stycznia, 7 kwietnia (Wielki Piątek), 9 kwietnia (Niedziela Wielkanocna), 25 kwietnia, 1 maja, 8 czerwca (Boże Ciało), 10 czerwca, 15 sierpnia, 5 października, 1 listopada, 1, 8 i 25 grudnia.

Komisja opublikowała ten wykaz w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* pod nr 2023/C 39/07, [zob. tutaj](#).

Państwa członkowskie przekazują taki wykaz Komisji każdego roku. Niektóre dni ustawowo wolne od pracy są świętami ruchomymi i nie zawsze przypadają we wskazanym wyżej dniu.

3 Jakie ogólne zasady regulują terminy w postępowaniu cywilnym?

Zgodnie z ogólną zasadą portugalskiego prawa cywilnego procesowego w przypadku braku przepisów szczególnych stronom przysługuje 10-dniowy termin na złożenie wniosku o podjęcie jakiegokolwiek czynności procesowej lub o wszczęcie postępowania sądowego, wniesienie wniosku o unieważnienie, wytoczenie powództwa incydentalnego lub wykonanie jakiegokolwiek innego uprawnienia procesowego; strona przeciwna również ma 10 dni na złożenie odpowiedzi na pozew (art. 149 kodeksu postępowania cywilnego).

4 W którym momencie rozpoczyna się bieg terminu, jeżeli dana czynność

ma zostać wykonana w danym okresie?

Co do zasady bieg terminu na udzielenie odpowiedzi zawsze rozpoczyna się w dniu doręczenia pisma informującego o dokonaniu określonej czynności procesowej (art. 149 ust. 2 kodeksu postępowania cywilnego).

W toku postępowania stronom doręcza się pisma za pośrednictwem ich pełnomocników procesowych.

Jeżeli pismo doręcza się w celu wezwania strony do osobistego stawiennictwa, niezależnie od jego doręczenia pełnomocnikowi stosowne powiadomienie zawierające informacje o dacie, miejscu i celu takiego stawiennictwa przesyła się również samej stronie pocztą tradycyjną.

Pismo doręcza się pełnomocnikom pocztą elektroniczną [zob. zarządzenie (*portaria*) nr 280/13 z dnia 26 sierpnia 2013 r. dostępne [tutaj](#)], a system komputerowy zarejestruje datę doręczenia, przy czym domniemywa się, że nastąpiło to trzeciego dnia przypadającego po dniu doręczenia lub, jeżeli dzień ten nie jest dniem roboczym, pierwszego dnia roboczego przypadającego po tym dniu.

Doręczenie wezwania do stawienia się przed sądem listem poleconym za potwierdzeniem odbioru uznaje się za dokonane w dniu podpisania potwierdzenia odbioru oraz uznaje się, że odbioru dokonała osoba wzywana do stawienia się przed sądem, nawet jeżeli potwierdzenie odbioru zostało podpisane przez osobę trzecią – w takim przypadku domniemywa się, że pismo zostało niezwłocznie przekazane adresatowi, chyba że istnieją dowody świadczące o tym, że tak się nie stało (art. 230 ust. 1 kodeksu postępowania cywilnego).

W przypadku gdy doręczenie wezwania do stawienia się przed sądem następuje za pośrednictwem pełnomocnika procesowego, komornika lub urzędnika sądowego, bieg terminu rozpoczyna się z chwilą podpisania potwierdzenia odbioru przez tę osobę.

5 Czy na rozpoczęcie biegu terminu może wpłynąć lub go zmienić sposób przekazywania lub doręczenia dokumentów (doręczenie osobiste przez posłańca lub drogą pocztową)?

Tak. Zobacz odpowiedź na poprzednie pytanie.

6 Jeżeli dojdzie do zdarzenia, które rozpocznie bieg terminu, czy do terminu wlicza się dzień, w którym doszło do zdarzenia?

Do terminu nie wlicza się faktycznej daty podjęcia czynności, zdarzenia, wydania orzeczenia, wezwania do stawienia się przed sądem ani doręczenia (art. 279 lit. b) kodeksu cywilnego).

7 Jeżeli termin jest oznaczony w dniach, czy liczba dni obejmuje dni kalendarzowe czy dni robocze?

Jeżeli termin na podjęcie czynności procesowej upływa w dniu, w którym sąd jest zamknięty, taki termin przedłuża się do kolejnego dnia roboczego (art. 138 ust. 2 kodeksu postępowania cywilnego).

Wakacje sądowe trwają od 22 grudnia do 3 stycznia, od Niedzieli Palmowej do Poniedziałku Wielkanocnego i od 16 lipca do 31 sierpnia.

Sąd może – na podstawie uzasadnionego postanowienia i po wysłuchaniu stron – wstrzymać bieg terminu procesowego zgodnie z art. 269 ust. 1 lit. c) kodeksu postępowania cywilnego.

8 Kiedy taki termin jest wyrażony w tygodniach, miesiącach lub latach?

Zgodnie z art. 279 lit. b) kodeksu postępowania cywilnego przy obliczaniu biegu terminów nie bierze się pod uwagę dnia – ani godziny, jeżeli termin wyrażono w godzinach – w których doszło do zdarzenia inicjującego bieg terminu.

9 Kiedy upływa termin, jeżeli jest wyrażony w tygodniach, miesiącach lub latach?

Termin wyrażony w tygodniach, miesiącach lub latach rozpoczynający bieg w określonym dniu upływa o godzinie 24:00 analogicznego dnia w ostatnim tygodniu, miesiącu lub roku terminu, przy czym jeśli w ostatnim miesiącu nie ma analogicznego dnia, termin upływa w ostatnim dniu takiego miesiąca (art. 279 lit. c) kodeksu cywilnego).

10 Czy w przypadku, gdy termin upływa w sobotę, niedzielę, oficjalny dzień świąteczny lub dzień wolny od pracy, termin taki zostaje przedłużony do kolejnego dnia roboczego następującego po takim dniu?

Ponieważ sądy pracują wyłącznie w dni robocze, a niedziele i dni ustawowo wolne od pracy traktuje się w taki sam sposób jak wakacje sądowe, terminy upływające w niedzielę lub w dzień ustawowo wolny od pracy przedłuża się do kolejnego dnia roboczego, jeżeli taki termin dotyczy kwestii, która wymaga rozpoznania przez sąd.

Zgodnie z zasadą obliczania wszystkich terminów procesowych, jeżeli termin na wykonanie określonej czynności procesowej upływa w dniu, w którym sądy są zamknięte, termin taki przedłuża się do kolejnego dnia roboczego (art. 138 ust. 2 kodeksu postępowania cywilnego).

11 Czy w określonych okolicznościach można przedłużyć termin? Jakie warunki należy spełnić, aby skorzystać z takiego przedłużenia terminu?

Ustawowy termin procesowy może zostać przedłużony w przypadkach przewidzianych w obowiązujących przepisach.

Za zgodą stron termin procesowy może zostać jednorazowo przedłużony na taki sam okres (art. 141 kodeksu postępowania cywilnego).

W przypadku zaistnienia uzasadnionej przeszkody: w prawie dopuszcza się przedłużenie terminu (art. 140 kodeksu postępowania cywilnego).

Ponadto w prawie przewidziano możliwość dokonania danej czynności w ciągu pierwszych trzech dni roboczych od daty upływu terminu, pod warunkiem niezwłocznego uiszczenia grzywny (zob. art. 139 kodeksu postępowania cywilnego).

12 Jakie terminy obowiązują w przypadku odwołań?

Termin na wniesienie apelacji wynosi 30 dni od daty doręczenia orzeczenia (art. 638 kodeksu postępowania cywilnego) oraz 15 dni w pilnych przypadkach i w sprawach, o których mowa w [art. 644 ust. 2](#) i w [art. 677](#) kodeksu postępowania cywilnego.

W przypadkach, w których nie doręcza się orzeczenia: bieg terminu rozpoczyna się w dniu, w którym dana osoba dowiedziała się o wydaniu orzeczenia.

13 Czy sądy mogą zmieniać terminy, w szczególności termin stawiennictwa lub oznaczać szczególną datę stawiennictwa?

Nie ma możliwości skrócenia terminów ustawowych. Sąd może jednak ustalić datę lub termin stawienia się stron.

14 Jeżeli zawiadomienie o czynności dotyczącej strony zamieszkałej w miejscu, w którym mogłaby ona skorzystać z przedłużenia terminu,

następuje w miejscu, w którym osoby tam zamieszkujące nie mogą skorzystać z przedłużenia, to czy osoba taka traci przywilej wspomnianego przedłużenia?

Jeżeli wezwanie do stawienia się przed sądem doręczono poza okręgiem sądu, przed którym toczy się postępowanie, przedłuża się termin na wniesienie odpowiedzi na pozew przysługujący osobie wezwanej do stawienia się przed sądem w celu zakwestionowania danego powództwa cywilnego (art. 245 kodeksu postępowania cywilnego).

15 Jakie konsekwencje ponosi się w przypadku niedochowania terminu?

Upływ terminu zawitego skutkuje utratą prawa do podjęcia czynności procesowej. Strona może jednak podjąć czynność procesową po upływie terminu w przypadku zaistnienia uzasadnionej przeszkody; oprócz powyższego czynność procesową można również podjąć w ciągu pierwszych trzech dni roboczych od daty upływu terminu, pod warunkiem niezwłocznego uiszczenia grzywny (art. 139 kodeksu postępowania cywilnego).

16 Jeżeli termin upłynął, jakie środki przysługują osobom, które go nie dochowały, np. stronom niestawiającym się w sądzie?

Czynności procesowej można dokonać po upływie terminu w przypadku zaistnienia uzasadnionej przeszkody.

Zgodnie z art. 140 kodeksu postępowania cywilnego uzasadniona przeszkoda to zdarzenie niezależne od strony, jej pełnomocników lub upoważnionych przedstawicieli, które uniemożliwia podjęcie określonej czynności w stosownym terminie. W takim przypadku strona powołująca się na zaistnienie uzasadnionej przeszkody musi niezwłocznie przedstawić dowody potwierdzające.

Niezależnie od zaistnienia uzasadnionej przeszkody czynność procesową można podjąć w ciągu pierwszych trzech dni roboczych od daty upływu terminu pod warunkiem uiszczenia grzywny, o której mowa powyżej, przy czym sąd może wyjątkowo orzec o obniżeniu lub zniesieniu grzywny, w przypadku gdy strona wyraźnie znajduje się w trudnej sytuacji finansowej lub gdy kwota grzywny zostanie uznana za wyraźnie nieproporcjonalną – dotyczy to w szczególności powództwa niewymagającego wyznaczenia pełnomocnika procesowego oraz czynności podejmowanej przez samą stronę.

Powiązane strony

- [Dyrekcja Generalna ds. Polityki w dziedzinie Wymiaru Sprawiedliwości](#)
- [Dyrekcja Generalna ds. Wymiaru Sprawiedliwości](#)
- [Kodeks postępowania cywilnego](#)
- [Kodeks cywilny](#)

Ostatnia aktualizacja: 12/06/2024

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwy punkt kontaktowy Europejskiej Sieci Sądowej (EJN). Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. ESS ani Komisja Europejska nie ponoszą odpowiedzialności za wszelkie informacje, dane lub odniesienia zawarte w tym dokumencie. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.